

Welkom Holocaustherdenking 30 januari 2022.

Dames en heren, jongens en meiden, kijkers en luisteraars die via Slotstad of de livestream deze herdenking volgen, namens de Gemeente Zeist en het 4 en 5 mei comité heten wij u van harte welkom bij deze herdenking.

Welkom aan onze Locoburgemeester Sander Jansen en aan de vertegenwoordigers van de Gemeenteraad van Zeist.

Een speciaal welkom aan de heer Arnold Bouwman, aan Rabbijn Hannah Nathans, aan Michaëla Oostindie, aan Myrthe van der Wetering, en aan Heleen bij 't Vuur en Gerrit van der Vorst.

Weet u allen ook hier van harte welkom.

Jaarlijks wordt er op de laatste zondag van januari door het Nederlandse Auschwitz Comité, de nationale Holocaustherdenking gehouden in Amsterdam bij het Spiegelmonument.

Deze datum is gekozen omdat eind januari 1945 het concentratiekamp Auschwitz werd bevrijd en ter nagedachtenis aan alle omgekomen Joden, Sinti en Roma, wordt deze herdenking gehouden.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd in veel Europese landen de Joodse, Roma en Sinti bevolkingsgroep geïsoleerd, beroofd en uiteindelijk vermoord.

Dit vond plaats op grond van wie zij waren. Een verschrikkelijk plan, "de End lösung", lag aan deze uitroeiing ten grondslag.

Een dergelijke, industriële, manier van uitroeiing mag nimmer in de vergetelheid raken.

Ook het feit dat een deel van de bevolking buiten de samenleving werd gezet en geïsoleerd, moet telkenmale onder de aandacht van de huidige samenleving worden gebracht.

Laten we ook niet vergeten dat deze vervolging niet alleen door de Duitsers is gedaan, maar bracht ook bij sommige Nederlanders het slechte naar boven.

Voor dat ik u ga vertellen wat wij deze middag gaan doen, geef ik u graag een korte impressie waarom wij nu pas 77 jaar na de bevrijding in Zeist een Holocaustherdenking houden.

Heleen bij 'Vuur en haar echtgenoot Gerrit van der Vorst hebben in 2020 en 2021 het monumentale boek geschreven en uitgegeven, "Dan Komen Angst en Wanhoop Aangeslopen".

Dit boek gaat over de onderduik van joodse mensen in Zeist. Een zeer indrukwekkend boek waarin zij omschrijven bij wie en hoe ruim 400 Joodse mensen ondergedoken zijn geweest.

Vele van deze Joodse mensen zijn in de 2e Wereldoorlog, al dan niet door verraad, opgepakt en in één van de concentratiekampen vermoord. Ook onderduikgevers zijn opgepakt en vermoord.

In gesprek met Gerrit en zijn vrouw, kwam naar voren dat op het Joodse Monument in het Walkartpark een aantal namen ontbreken.

Ik kan u vermelden dat wij met de gemeente Zeist en de kunstenaar Victor Levi in gesprek zijn om dit zo mogelijk aan te passen en de ontbrekende namen op het monument toe te voegen.

Gerrit vertelde ons ook dat het waarschijnlijk nooit helemaal compleet zal zijn, omdat er nu nog bijna wekelijks nieuwe verhalen bij hen binnenkomen over onderduik situaties waar ook Joods mensen bij betrokken waren.

Dit jaar wil ook Zeist stilstaan bij deze verschrikkelijke gebeurtenis. Het comité 4 en 5 mei, in samenspraak met Gerrit van der Vorst en de gemeente van Zeist, organiseert dan ook in het gemeentehuis en

bij het Joods monument in het Walkartpark een sobere herdenkingsbijeenkomst.

Tijdens deze herdenkingsbijeenkomst ziet u een presentatie die Gerrit van der Vorst gemaakt heeft van ruim 100 Joodse mensen die in Zeist hebben gewoond, zijn gearresteerd en zijn vermoord in één van de concentratiekampen.

Het programma van vanmiddag ziet er als volgt uit:

- Na mijn welkom als voorzitter van het 4 en 5 mei comité Zeist speelt Mirthe van der Wetering op haar viool het prachtige, "Bas sa ra bian Hora",
- Toespraak van Locoburgemeester Sander Jansen, die onze Burgemeester Koos Janssen tijdens zijn ziekte vervangt.
- Mirthe speelt daarna "Amsterdam Huilt",
- Dan volgt de bijdrage van Arnold Bouwman. Geboren in 1938 in Utrecht. Zijn ouders hebben ondergedoken gezeten in Zeist en zij hebben de oorlog niet overleefd. Arnold zelf zat ondergedoken in Driebergen en heeft na de oorlog bij familie in Zeist gewoond.
- Vervolgens speelt Mirthe , "Fraitik oif der Nacht",
- Na deze muziek de prachtige bijdrage van Michaela OostIndie, 14 jaar oud en lid van de jongerenraad van Zeist.
- Tot slot speelt Mirthe, "Schinders List".

Na de muziek eindigt de herdenking in het gemeentehuis en omstreeks 14.30 uur lopen we in een stille tocht naar het Walkartpark, naar het Joods monument.

Daar wordt door Sander Jansen, samen met Michaele Oostindie een krans gelegd namens Burgemeester en Wethouders en de bevolking van Zeist.

Vervolgens wordt door Heleen bij 't Vuur en Gerrit van der Vorst een krans gelegd namens het 4 en 5 mei Comité Zeist.

Namens de Gemeenteraad van Zeist worden er bloemen gelegd door de heer van Ginkel.

Na de kranslegging zal rabbijn Hannah Nathans het Kaddisj uitspreken in het Aramees en in het Nederlands en zij zal daarbij een korte uitleg geven.

Daarna wordt deze herdenking beëindigd en kan iedereen langs het monument lopen daar zijn gedachte even laten gaan en zijnsweegs gaan.

Het is verschrikkelijk wat er toen gebeurd is, laten we dat niet vergeten en laten wij er alles aan doen om herhaling te voorkomen.

Alvast hartelijk dank voor uw aanwezigheid en uw belangstelling en dank voor uw aandacht.

Het programma zal zonder verdere aankondiging worden uitgevoerd.

M.Slootweg

Voorzitter van het 4en5 mei comité